

Den højtærede Minister udtalte i Gaar, at Byerne her paa Sjælland kappedes om at blive Garnisonsbyer, og at navnlig Holbæk med stor Majoritet havde vedtaget at ville være Garnisonsby. Jeg tillod mig da at sige, at Holbæk maaske kom til at fortryde det i Fremtiden. Navnlig henset til Optrinene i Nyborg og den Optræden, som fandt Sted fra Militærets Side, tror jeg, at Befolkningen ikke skal ønske at komme ind under et saadant Regimente.

Ordføreren (Carl Hansen): Jeg skal først tillade mig at henvende nogle Ord til det ærede Medlem for Københavns Amts 2den Valgkreds (K. M. Klausen). I det Foredrag, han holdt forleden Dag, udtalte han bl. a., at han betragtede det som en Fejl, at man lod Kommunerne bygge de omtalte Kaserner m. m. Det ærede Medlem gjorde gældende, at Staten kunde bygge billigere, dels fordi Staten kunde optage billigere Laan, dels fordi han frygtede for, at Kommunerne, naar de skulde bygge paa den Maade, at Staten skulde forrente Byggeomkostningerne, ikke vare interesserede i at bygge saa billigt som muligt. Det kan godt være, at det ærede Medlem har Ret i, at Staten kan optage billigere Laan end Kommunerne, der er adskilligt, der kan tyde derpaa, og de Oplysninger, som det ærede Medlem fremsatte om Københavns Kommune, gaa jo i den Retning. Men den Paastand, at Kommunerne ville bygge dyrere end Staten, kan jeg ikke tiltræde, tværtimod er det min Erfaring, som det vist er Tingets øvrige Medlemmers, at Staten bygger dyrest af alle, billigere bygge Kommunerne og billigst de private. Saaledes har Forholdet været hidtil. Jeg tror heller ikke, det kan gøres gældende, at Kommunerne her bygge for Statens Penge. Ganske vist skal Staten forrente Byggeomkostningerne, overhovedet de Laan, som det bliver nødvendigt for Kommunerne at optage, men Kommunerne have ingen Interesse af at bygge dyrt ud over den, at de ville have tidssvarende og forsvarlige Bygninger. Og jeg maa dog gaa ud fra, at Kommunerne ikke have ubegrænset Ret til at opføre Bygningerne, som de ville, saa kostbare, som de ville. Tværtimod mener jeg, at Staten maa godkende Byggeplanerne og

derved kan øve en Kontrol med, at der ikke bygges overdaadigt i nogen Retning. Tage vi saa dette Forhold i Betragtning, at Kommunerne ere i Stand til, som det har vist sig hele Tiden, at bygge billigere, overhovedet at administrere den Slags Foretagender billigere end Staten ved Hjælp af sine Arkitekter og tilsynshavende, som ligger noget længere ude i Periferien, tror jeg, at man ved Kommunernes Foranstaltninger kommer billigere til disse Kaserner og øvrige Bygninger vedrørende Garnisonsforholdene, end hvis Staten direkte overtog Opførelsen af dem.

Et andet Spørgsmaal, som jeg blot skal nævne, er, om Staten ved den Foranstaltning, som jeg tænker Kommunerne ville iværksætte, nemlig, at de søge i Forening at opnaa et Laan paa de samme Betingelser og altsaa derved komme til et Laan af saa stort Omfang som overhovedet nødvendigt for dem alle tilsammen, vil være i Stand til — jeg skal ikke sige, under hvilken Form, det kunde vel tænkes, at en saadan Form kunde findes — ved sin Medvirkning at skaffe dem dette Laan til samme Pris, som Staten vilde kunne optage det til. Er der en Mulighed for at gøre det, vil det antagelig blive gjort.

Saa omtalte det ærede Medlem min Stilling i Sommeren 1909 til Spørgsmaalet om Flytning af Garnisonerne i Fredericia, Nyborg og Helsingør. Det er ganske rigtigt, som det ærede Medlem udtalte, at der blandt Ændringsforslagene til tredje Behandling af Forsvarsloven forelå et Ændringsforslag, jeg som Ordfører for et Udvalgsflertal paa 9 Medlemmer forsvarede. Men jeg gør opmærksom paa, at dette Ændringsforslag ikke gik ud paa helt at forhindre, at Garnisonerne flyttedes. Det lyder saaledes: „De Byer, som nu ere Garnisonsbyer, skulle, for saa vidt det er foreneligt med Forsvarets Interesser, ogsaa fremtidig benyttes som saadanne, om end ikke i samme Udstrækning som hidtil“. Af de Udtalelser, jeg den Gang som Ordfører tillod mig at fremsætte, vil det ogsaa fremgaa, at jeg ikke holdt paa, at de skulde have Garnisoner i samme Udstrækning som nu. Jeg udtalte bl. a. — det findes Sp. 870 i Folketingstidenden for den ekstraordinære Samling — „at de Byer, som nu have Garnison, ogsaa